

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Тапандырыу

Магъаналы жол кьоркьуусулукь мардалагъа кере жангыртылгъанды

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **Казбек Коков** Урван эм Лескен районланы эллерини чеклери бла тартылган Р-217 «Кавказ» федерал трассаны ремонт этилген кесегине къарагъанды. Упрдор «Кавказ» жангыртылган объектни презентациясын къурагъаныны юсюнден бизге КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы билдиргенди.

Тюбешиуге КъМР-ни Правительствосуну Председатели **Мусукланы Алий**, КъМР-ни транспорт эм жол миолкюню министри **Аслан Дышеков**, Упрдор «Кавказны» таматасыны биринчи орунбасары **Анзор Зубкаев**, управленианы баш инженери **Виталий Гулаков**, Урван эм Лескен районланы администрацияларыны таматарлары къатышхандыла.

Республиканы оноучусу Упрдор «Кавказны» таматарларына эм республиканы жол къурулуш предприятияларына тындыргъан ишлери ючюн ыразылыгъын билдиргенди, ол жолну энди төрт ызгъа дери кенгертилгени, жарыктылыкь беруюну игилендирилгени жол-транспорт болумланы азайтыугъа себеплик этериклерин да белгилегенди. Казбек Коков келир жылда да жол ишле бардырылганлай турлукуларын чертгенди.

«Кавказ» федерал жол участкада жол ишле Упрдор «Кавказны» сапарыши бла 2020 жылда башланып бардырыладыла. Эки ызлы жолда улоулары кеп жорюгенлери кымылдауу

кыйыны эте эди, суткагъа 25 мингге дери автомобиль тирилик болгъанды. Тынгылы ремонт бардырылгъаныны эсебинде аны кенглиги 2-ден 4 ызгъа дери кенгергенди, улоухайырлануу халлары да тапландырылгъандыла. Жолну баш къатысын жарашдыргъан заманда ишчиле шендьюголю жангы материалланы – кеп жылланы бузулмай турлукь цебенка-мастика асфальтобетон кшошумланы – хайырлангандыла. Жолну жорюу кесеге эки кере чакълы бирге кёбейгенди – 7,5 метрден 14 метрге дери.

Аргудан элни тийреси бла озган кесегинде жолда жорюуно кьоркьуусулугъун игилендирирча 3 километрде жарыктылыкь ызла жангыртылгъандыла, машинала жорюген 4,7 километр кесекни узунлугъунда тротуарла бардыла, жаюу жорюгенлеге таптыкьгъа энчи чеклеуле салыныпдыла. 5 автобус остановка къуралгъанды, пандуслада зыбыр плитка салыннганды, габионладан 188 метр узунлугъу бла къабыргъала ишленгендиле.

Андан сора да, тынгылы ремонтну чеклеринде 4,2 километр темир чеклеуле, таууш этип белги берген столбчукъла, 450 жол белгиле орнатылгъандыла. 3 кепюрде жолну тар болгъан кесегине жете тургъан жерлеринде энчи тауушлу ызла жарашдырылыпдыла, суу кетген быргъыла алышындырылгъандыла, кенделен жол сызла тартылгъандыла.

Къабарты-Малкъар Республиканы кырал саугъалары бла саугъалауу юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

Ишлеринде жетишимле болдургъанлары эмда кеп жылланы бет жарыктылыкь урунганлары ючюн

Къабарты-Малкъар Республиканы Сыйлы грамотасы бла саугъаларгъа

ГАЛУШКО Михаил Анатольевични - «Афганистанны, жер-жерли урушланы бла аскер къауғаланы ветеранларыны союзу» Къабарты-Малкъар республикалы жамаут организацианы аскер махтаулукуну «Наследие» музейини директорун **НАНОВА Лера Мухамедовна**ны – «Черкес халкыны бирикдирюу, черкес диаспораны тарых ата журту бла байламлыгъын айнытуу жаны бла Халкъла аралы черкес ассоциация» жамаут биригиленери союзуна ара офисини директорун;

сыйлы атла атаргъа:

«Къабарты-Малкъар Республиканы халкь артисти»

ХАРАДУРОВА Данизат Мухамедовнагъа – жырчы артистге, *«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы врачы»*

ЧАНАЛАНЫ Светлана Абдуллаевнагъа – Черек муниципал районну «Ара район больница» кырал бюджет саулукь сакълау учреждениясыны поликлиника бөлуюнюю невролог врачына, *«Къабарты-Малкъар Республиканы илмусуну сыйлы кьуллукьчусу»*

МАЛКЪОНДУЛАНЫ Алийни жашы Хамитге – «Россейни

Илмула академиясыны Къабарты-Малкъар илму арасы» Федерал илму ара» федерал кырал бюджет илму учрежденияны филиалыны – Эл миолк институтну илму кьуллукьчусуна,

«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы журналисти»

КАЗАНЧЕВА Людмила Борисовнагъа – «Битеуроссей кырал теле эмда радио берилуени компаниясы» федерал кырал унитар предприятияны филиалыны – «Къабарты-Малкъар» кырал теле эмда радио берилуени компаниясыны» директоруна,

«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы къурулушчусу»

УНАЧЕВ Арсен Хаутиевичге – «Кабалкгражданстрой» инвестициялы-къурулуш компания» ООО-ну баш директоруну орунбасарына,

«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы энергетиги»

ПЕГАНОВ Сергей Николаевичге – Экология, технология эмда атом надзору федерал службасыны Кавказда управлениасыны Къабарты-Малкъар Республикада энергетикагъа эмда гидротехника къурулушлагъа надзор этиу жаны бла бөлуюнюю таматасына,

«Къабарты-Малкъар Республиканы сыйлы юристи»

ШОМАХОВ Руслан Хамидбиевичге – Къабарты-Малкъар Республиканы Баш Судюню судьясына.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы **К. КОКОВ**

Нальчик шахар, 2021 жылны 28 декабри, №138-УГ

Шартла

Миллет проектле – жангырыну себеби

Озуп баргъан 2021 жылда республикабызда кеп тюрлю жумуш тындырылгъанды – асламысы миллет проектлени себепликлери бла. Аланы чеклеринде, къурулушха эмда жангыртыу ишлеге къадар ырысхы бөлуюнюп барады.

4 бет

Маданият

Жашауубузну жарыгъан тил хазнабыз

10 бет

СЮЗЮУ

Казбек Коков Прохладный шахарны башчысы бла тубешгенди

КЪМР-ни Башчысы **Казбек Коков** Прохладный шахар округну башчысы **Вячеслав Архангельский** бла ишти тубешиу бардырганды.

Казбек Коков Прохладна муниципал администрацияны жангы оноучусу бла шахар округну социал-экономика айнытыуу юсонден соруулары сюзгенди. Тубешиуно кезиуонде Вячеслав Архангельский шахарны суу бла жалчытыу сорууну тамамларга кереклисин белгилегенди, нек дегенде суу барган быргыла эски болгандыла эмда алагыа комплексли ремонт этилирге керекди.

Администрацияны башчысы Казбек Коков ара водозаборадан тебиреп Прохладныйге дери суу келген быргылары жангыртуу бла байламлы проектни бергенди. Республиканы оноучусу шахар округну таматасына билдиргенине кере, келир жылда Прохладный шахарны суу барган быргыларын алышындырыу ишле келир жылда этилликдиле.

Андан сора да, школлада къошак халда окъуу жерле къурауно юсонден селешингенди. Быйыл кюз артында Прохладный шахар округда 785 окъуу жери болган жангы мектепни къурулушу башланганды. 2022 жылда Прохладныйде энтта да 560 окъуу жери болган школну ишлеп тебирерикдиле.

Миллет проектлени, республикалы программаланы бардырыу бла байламлы 9 арбаз эм Свободы орамда бир жамауат жер тапландырылганды, шахарны Маданият ююне эм «Бир киши да унутулмаганды, бир зат унутулмаганды» эсгертмеге ремонт этилгенди.

Республикалы бюджетни ырысхысына Прохладныйни

Головко орамда 6 километр узунлугу болган магистраль жолунда ремонт бардырылганды. Жолчула асфальтны алышхандыла, жангы чыракъла такыгандыла, тротуарлары тапландыргандыла.

Головко орам бла шахарга кириледди, ол тийреледе социал объектле – школла, сабий садла, темир жол вокзал, МФЦ, краевед музей, медицина учрежденияла бардыла. Андан сора да, Больничный, Почтовый эм Лесной переулокка ремонт этилгенди.

Казбек Коков белгилегенге кере, келир жылда Прохладный шахар округну эм аны инфраструктурасын айнытыу ишле андан ары бардырыллыкдыла. Республиканы Башчысы округну администрациясыны оноучулары аллында болумну игилендириу бла байламлы борчла салганды, администрацияны оноучуларындан тири ишлерге кереклиси изленеди, аны баш мураты адамланы жашауларын игилендириудю. «Кесибижни жанындан шахар округга битеу керекли болушлукуну этерикбиз», - дегенди Башчы тубешиуно ахырында.

ИГИЛЕНДИРИУ

Къыйматлы урунууно кёрюмдюлю эсеплери

Къабарты-Малкъарны Башчысы **Казбек Коков** 9,4 километр узунлугу бла Прохладный-Эльхотово жолну тынгылы ремонтдан сора къууанч халлы ачылыуна къатышханды, деп билдиредиле бизге КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасындан. Жыйылыуга КЪМР-ни Правительствосуну Председатели **Мусукланы Алий**, КЪМР-ни транспорт эм жол мюлкюно министри **Аслан Дышеков**, Прохладный шахар округну, Прохладна эм Май муниципал районлары администрацияларыны таматарлары, подряд организациялары келечилери къошулгандыла.

Республиканы оноучусу жол службаны ишчилерине Ыразылык грамтата бергенди. «Быйыл ахшы ишлеген битеу жолчулары алгышлайма. «Къоркъуусуз качествен жолла» миллет проектни чегинде биз Къабарты-Малкъарны жоллары, къыралны Президенти буюрганыча, тийишли даражага жетдирликбиз. Республиканы жолчуларыны

сынамлары барды, ала уруна биледиле. Къысха заманга тындырылганды бу проект. Жол къоркъуусуз болганды, ишле качествендула. Къабарты-Малкъарны жамауатына, бютюнда прохладначылага бла майчылага, ол магъаналы объектди», - дегенди Казбек Коков.

Прохладный-Эльхотово жол эки административ араны – Прохладнаны бла Майскийни, бирге къошады, эм республиканы эм кеп улоу жюрюген жол ызларындан бириди.

Жол регионла аралы магъананы да тутады: Ставрополь крайдан, Шимал Осетиядан эм Шимал Кавказны башха регионларындан транзитни жалчытады. Суткага мында 14 мингге дери машина барады, аны бла байламлы жол да терк бузулады. Трасса Россейни Автомобиль жолларыны опорный ызына къошулуду эм биринчи категорияга киреди.

2020 жылда регионну Башчысыны буйругу бла КЪМР-ни Минтрансы тинтиуле бардырганды, жолну тийишли халга келтириу ючюн ишлени елчеми белгиленгенди. 2021 жылда Россейни Правительствосуну себеплиги бла федерал бюджетден ырысхы белюннгенди.

Ишлени багыасы 600 миллион сом чаклы болганды. Юч къатлы асфальтобетон салыннганды, айырыу полоса тартылганды, жол жанлары кючлендирилгенди, 5 километрден артык бетон чеклениуле, 5 километрден артык темир чеклениуле, 9 километр чаклы бир энчи таш буруула тохташдырылгандыла. Малка черекни юсю бла тартылган эки автодорожный кепюрге эм темир жолдан етген эки путепроводха ремонт этилгенди. 6 остановка комплекс, тротуарла, энчи кнопкасы болган светофору бла жаяу жюрюгенге етген жер тапландырылгандыла. 200 жол белги, таууш этип белги берген 200 столбчук, 61 километрде кенделен жол сызла жарашдырылгандыла. Экспертле белгилегенлерине кере, жол 1-чи техникалы категория излемлеге толусунлай келишеди.

Багыа бере, Казбек Коков былай чертгенди: «Объект заманында хайырланууга берилгенди. Жол служба уллу качествену ишни тындырганды, ол миллет проектлени къыйматлы бардырылуларыны керти юлгюсюдо».

Алгышлайма

Ырахатлык, саулук, монглук!

Къабарты-Малкъарны Парламентини депутатларыны атларындан, кесим энчи да республиканы жамауатын келе турган Жангы жыл бла жюрегимден къызыу алгышлайма.

Жангы жылны байрамын биз не заманда да къууанып сакълайбыз. Ахшы муратларыбызны, къууумларыбызны да аны бла байламлы этебиз. Сора, хар заманда да, тамамланган ишлени эсеплерин чыгъарыбыз, келир кезиге планла салабыз.

Озуп барган жыл тынч болмаганды: битеу дуня да коронавирус инфекцияны жайыла баруун тыярга кюрешеди. Жарсыуга, Къабарты-Малкъарда да бу ауруу иги кесек адамга къатылганды, кеплени жууукларындан, ахлуларындан, къоншуларындан неда ишти негерлеринден айырганды. Бу сёзюмо хайырланып, республиканы битеу медиклерине ыспас этерге, адамланы жашаулары, саулуклары ючюн кеслерин аямай, кече-кюн демей, кюрешгенлери ючюн жюрек ыразылыгымы билдирге сюеме.

Хау, къыйын кезиулени сынарга тюшгенди, алай биз не уллу сынаудан да бет жарыккы къутуллубузга, бютюн кючлю, бютюн таукел боллугубузга бир ишеклигим жокъду.

Келе турган жыл битеу болган игиликлени кёбейтсин, хар бирибизге да жетишимлеге жетерча жангы къаруу берсин, магъаналы ишлени жылы болсун, хар юйге къууанч, ырахатлык, монглук келтирсин!

Байрамны аллында «Заман» газетни окъуучулары да алгышларга сюеме. Саулук, мамырлык тежейме! 2022 жыл барыбызга да огурлу, насыплы жыл боллугуна, хар ишибиз да къураллыгына ийнама.

ЖАНАТАЙЛАНЫ Салим,
КЪМР-ни Парламентини
Председателини орунбасары.

Къууанчларыбыз кёбейсинле!

Багыа шухла! Сизни келе турган 2022 жыл бла алгышларга сюеме. Ол барыбызга да саулуклу, огурлу, насыплы, берекетли болсун! Юйлерибизге ариу, жарык жангылыкка келтире турсун!

Миллетибизни адамларыны жетишимлери кеп болсунла. Сабийле атааналарын къууандырырга итинсинле! Абаданларыбыз узак ёмюрлюле болуп, аллыбызда жашасынла! Озган жылдан эсе келе турган монглугу эм ахшы жетишимлери бла къууандырыуучу болсун!

ГУРТУЛАНЫ Мурат,
РФ-ни Уругвайда посольствосуну
къуллукчусу.

ЁХТЕМЛЕНИУ

Махтаулу къарындашла

Кенделенден Теммола-ны Мухутдин бла Зоя-ны уланлары Самитдин бла Рашид халкъыбыз-ны атын иги бла айт-дыргъан жашларындан-дыла. Экиси да жашау жолларына аскерчи-ликни сайлагъандыла. Экисини да бийик би-лимлери барды.

училищени кафедрасыны таматасы болуп тургъанды. Кёп майдалла, махтау къагъытла бла сауғаланн-

ганды, ол санда Ата журтуну аллында кыйыны ючюн орденни II даражасыны майдалы бла. РФ МВД-ны, КъМР-ни билим бериуюню сыйлы ишчисиди. РФ-ни Миллет гвардиясыны полковниги.

Рашид 1976 жылда Кенделенде туугъанды. Орта школну да анда бошагъанды. Шимал-Кавказ аскер институтда билим алгъанды. Андан сора взводну, ротаны, командири болгъанды. Курсантланы аскер бёлюмлерини начальниклерини экинчиси болуп тургъанды.

2010 жылда Москвада Фрунзе атлы аскер академияны тауусханды. Андан сора Дзержинск шахарда полкнуну командири эди. 2017 жылда

Саров шахаргъа кечюретиле. Анда 2019 жылгъа дери дивизияны командирин экинчиси эди. Ол жыл Москвада Генеральный штабны академиясына киреди. Быйыл июльда аны айырмалы бошагъанды, 2008-2009 жыллада эки кере Хорламны парадына къатышханды.

Саугъаларыны юслеринден айтханда, Къоруулау министерствону махтау къагъыты эм майдалла бла белгиленгенди. Бююнлюкде ол Россейни Миллет гвардиясыны Приволжский округуну служба управлениясыны таматасыды.

Эки къарындаш, эки полковник, миллетибизни айтхылыкъ жашларыдыла. Тутхан ишлеринде бет жарыкълы

къуллукъ эте, халкъыбызны къууандыра, кёп жыл жашау-сынла!

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

СПОРТ

ХОРЛАМЛА, САУГЪАЛАУЛА, МАЙДАЛЛА

2021 жыл пандемия ючюн чекле жашауну кый-сы жанында да салынгандыла, ол санда спортда да. Эришиуле, алгынча, кёп спортчуланы, къарачуланы къатышыулары бла ётдюрюлмегенликге, болган а этгендиле, алада бизни гёжефлерибиз дайым хорлагъанларын да белгилерчады. Биз да, озгъан жылны эсеплерин чыгъара, аланы талайы-ны юсюнден билдирирге суйгенбиз.

Мисирланы Исмайл дзю-дода жетишимлерини юсю-ден дайым билдире турабыз. Умутландыргъан спортчу кыйрал, Европа, дуня даражада да белгилиди.

Алгъаракълада «Оренбургъе» спорт-маданият арада дзюдодан Европаны кубогу кыралгъанды, анга Европаны бла Азияны 14 кыйралындан 200-ге жуукъ спортчу къатышхандыла. Анда, 66 килограммгъа дери ауурлукъ къауумда, Къабарты-Малкъарны олимпиада резервли спорт школундан Мисирланы Исмайл да тутушханды. Ол, тёрт сермеш бардырып, ахырында Къазахстандан Токтар Умуталиев бла тюбешгенди. Къошакъ заманда Исмайл аны имбашларындан аударуп хорлагъанды.

Бююнлюкде Мисир улу Краснодар крайда жашайды, жарауун да анда тренер Рамазан Нагоевде бардырады. Исмайл Россейни бла Европаны биринчиликлеринде, Португалияны бла Австрия-

ны кубокларында майдалла кыйтханды, спортну устасыды.

Гайыланы Омар Черкес-скде дзюдодан КъЧР-ни Правительство-суну башчысыны орунбасары Тебуланы А.М. хурметине аталгъан эриши-уде битеу тюбешулерин хорлам бла бошагъанды. Ызы бла Череповец шахарда дзюдодан окъуучуланы IX жай спартакиадаларындан биринчи жер бла кыйтханды. Азербайджанны ара шахары Бакуда, Совет Союзну эки кере Жигити генерал-майор Ази Аслановну хурметине дзю-додан бардырылгъан XXXIX халкъла аралы эришиуде ючюнчю жерге чыкыгъанды. Россейни биринчилигинде бла Европаны кубогунда дом-макъ майдалланы алгъанды. Кыйралны жыйымдыкъ ко-мандасыны санында Европаны кубогунда ючюнчю жерге чыкыгъанды. Жетишимлерин Омар ата-анасына, тренер-лерине, залдан тенглерине атайды.

Шауланы Малик а атын эркин тутушууда айтдыргъанды. Ол Россейни чемпионатындан «алтын» келтиргенди. 79 килограммгъа дери ауурлукъ къауумда тутуша, финалда Дагъыстанны келечиси Ахмед Усмановдан кючлю болуп, биринчи жерни алгъанды.

Спорт бла Малик 12 жылны кюрешеди, залгъа аны эм алгъа тамата къарындашы келтирген эди, артда уа жарауун кеси да жаратханды. Чемпионатны юсюнден айта, Малик анда тёрт тюбешу бардыргъанын, аладан эки-син болжалдан алгъа хорлам бла бошагъанын билдиргенди. Хар спортчуча, Малик эришиуюн аллында кесин хорламгъа кёллендиреди. Гёжеф тренерини, кесини да кыйыныны багъасын чыгъарыргъа борчлуду дейди.

Жаппуланы Альберт быйыл «Битеулю кьоркыуусузлукъ – 2021» XIII халкъла аралы салонуну чеклеринде Москва областьда кюл бла туююшюуден Россейни МЧС-ини кубогу ючюн бардырылгъан эриши-уге къатышып, тёрт тюбешу-юн да хорлам бла бошап, аладан ючюсюн а болжалдан алгъа окъуна, биринчи жерни алгъанды. 22-чи номерли от туююуге къажу-кътхаруу бёлюмню башчысыды, ич службаны капитаныды.

Виктор Бирюков юйретгенди. Жараууну биринчи кюнле-ринден окъуна, хорламгъа итиниуююу бла энчи бол-гъанды. Аны ючюн къадалып кюрешгени уа кёп жетишим-леге келтиргенди – 18 жылында Амина Россейни спортуну устасыды.

Чочайланы Амина женгил атлетикада жетишимлери бла белгилиди. Ол Россейни 20 жыллары толмагъан спортчуланы араларында бардырылгъан биринчили-гинде алтын майдал кыйтханды. 200 метрге эм 2000 метрге тыйгъычладан ётюп чабыуда 500 башха атлетден аны озгъан чыкмагъанды. Амина 2002 жылда 31 майда Москвада туугъанды, 2014 жылда къарындашла Зна-менскийлени атын жюрютген спорт школгъа женгил атле-тикадан секциягъа жюрюп башлагъанды, аны тренер

Малкъондуланы Русалина тюрлю-тюрлю эришиулеге къатыша, кёп майдал, кубок да жыйгъанды. Алай бла «Тау къарылгъачла» деген аты бла бардырылгъан Нальчикни IX биринчилигинде 2013 жылда туугъан гимнасткаланы араларында биринчи жерни ал-гъанды. Ары дери Хорламны кюнуне жораланган турнир-де алтын, «Капелька солнца» деген эришиуде да кюмюш майдалла кыйтханды.

Къызчыкыгъа 8 жыл бо-лады, спорт бла 4 жылны кюрешеди. Ол гимнастиканы кеси жаратып сайлагъан-ды, жарауларына, бирин да къалдырмагъанлай, суйюп жюрюйдю. Гимнастикагъа ол Сабийлени эм жаш тёлуюн чыгъармачылыкъ арасында тренер Наталья Коротковада юйренеди. Андан тышында Русалина фортепьянода со-гъаргъа юйренеди, хорда жырлайды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

